

MAGYAR SÁG

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP

ELŐFIZETESI ÁRAK:

Helyben: Egy óra kor. 1.—	Vidékre: Egy óra kor. 1.20
Negyedévre ———— : 2.—	Nezyedévre ———— : 3.60
Félévre ———— : 4.—	Félévre ———— : 7.—
Égész évre ———— : 12.—	Égész évre ———— : 14.—

Egyes szám 4 fillér, vidéken 6 fillér.

A lap megjelenik hétfő kivételével minden nap.

Kéziratokat nem ad vissza a szerkesztőség.

Telefon száma 54-67.

SZERKESZTŐSEG ES KIADÓHIVATAL

Budapest, VIII., Szentkirályi-utca 28

Hirdetések petit számítással, díjszabás szerint.

Apró hirdetések ára: egy szó 4 fillér, vastagabb betűvel 8 fillér.

Nyomorgó hősök.

Budapest, január 28.

Soha szomorúan meghatóbb, de egyben a nemzetre nézve szégyenteljesebb és megalázóbb kérvényt nem vetettek még papírosra, mint az a kérvény, melyet az aradi 48-as honvédek intéztek a képviselőházhoz. Azért könyörögnek benne alázatosan, hogy emeljék feljebb valamivel nyugdíjukat, mert havi hat koronából, illetőleg napi husz fillérből képtelenség megélniük. Ha tehát nem segítenek rajtuk, nem marad más számukra, mint vagy az éhenhalás, vagy a kétségbeesés. Volna ugyan még egy mód, amivel valamiképp segíthetnének égbekiáltó nyomoruságukon: a koldulás, de hát ezt tiltja önértük s inkább választják a rettenetes éhhalált, sem hogy a koldulással megalázzák azt a dicső nevet, a melyet vérükkel vívtak ki s pecsételték meg. Pedig bizony ugy lehet, hogy az elfajult nemzedék még azt is el tudná nézni szegényen nélkül az arcán, hogy a szabadságharc félistenei kolduskenyéren tengessék hátralevő kevés napjaikat s ezzel a megvetésnek tegyék ki a műveit világ előtt azt a nemzetet, amelyért ők egykoron készek voltak vérüket, életüket áldozni. Oh, azokban a megrokkant öreg katonákban sokkal több a férfias büszkeség, mint a mai kor silány gyermekeiben, akik hideg vérrel, buta közönyvel el bírják tűrni, hogy azok éhezzenek, koplaljanak, akiknek mindent, de mindent köszönhet ez az ország, ez a nemzedék. Azok az élet viharaitól megtört aggastyánok még ma is inkább meg tudnak halni, éhségtől gyötörve, sem hogy megalázkodjanak s megaláztatásukba belevonják a nemzetet.

Pedig kevés, iszonyuan kevés, amit a nemzet a 48-as hősökért tett. Azon a vérlázítóan silány nyugdíjon kívül, melynek most felemelését kéri, mindössze is a honvédmenedékházzal róttá le háláját a szabadság bajnokai iránt. De hát mi csoda kétségbeeséssel nyomorult hála ez is. Egészben véve is csak száz öreg honvéd talál ott agg napjaira szerény ellátást, pihenő helyet. És még ide is bevette már magát a protekció rákfenéje. Lehetett valaki a csaták egész sorozatának vitéze, vérezhetett száz sebből a honért, lehet ma béna, teljesen nyomorék, azért ugyan be nem jut a menedékházba, ha nincs, aki protegálja. Ellenben elég, ha egykor a honvédruhát viselte, ha van egy magas pártfogója, hogy megtalálja az utat a felvételre. Igaz, hogy a menedékházban sincs valami gyöngy élete az oda visszavonulóknak, hisz már az is ritka örömet okoz közöttük, ha a «lelkes» hazafiak és honleányok különös szívességéből karácsonykor vagy újévkor egy-két pipára való szivarvéghez jutnak. De hát legalább van hova lehajtani fejüket s nem küzködnék az éhhalállal. Ez is valami egy életért s azért a tömerdek szenvedésért, amit

kiállottak tömlőcökben, rabbilinesben, vagy a katonaságnál osztrák hóhéraiktól.

Képviselő urak, önékhöz fordulnak a kor által munkaképtelenné lett vitéz aggastyánok, nem fényes ellátásért, amit pedig megérdemelnének, hanem csak egy kevéske segítségért, hogy éhen ne kelljen elpusztulniok. Önöknek, akik játszva szavaznak meg milliókat katonaságnak, udvartartásra, miniszteri és főispáni nyugdíjakra stb., vajjon lesz-e szívük, lelkük megtagadni azt a keveset, amit a haldokló oroszánok kérnek? Önök, akik a közös hadsereg tisztjeit, akik pedig ha nem is harcoltak ellenünk, de jórészt ellenségei voltak a nemzetnek, fényes nyugdíjakkal látják el, vajjon éreznek-e magukban elég lelkiert és köteleességérzetet arra, hogy ne tagadják meg a garast azoktól, akik vagyonukat, vérüket vitték áldozatul a haza oltárára? Bizunk benne, hogy felébred önökben, ha nem is a hála, a különben megfizethetetlen tartozás egy részének lerovására, de legalább a könyörület. És nem engedik többé, hogy a nyomoruság sajtolja ki a rút hálátlanság miatt továbbra is azokból a szemekből a keserűség könyeit, amelyek egykoron a csaták tűzében villogtak s nem engedik átok között becsukódni azokat az ajkakat, melyekből ötvenöt évvel ezelőtt csak egy szó hangzott el, de amely megszerezte a nemzetnek szabadságát, megvédelmezte alkotmányát, jogait, összetörte ellenségeit, egy szó, mely büszkesége, jelszava volt és lesz mindig a honvédek: előre!

Budapest, január 28.

A képviselőház holnap délelőtt 10 órakor tart ülést, melyen folytatják az ujoncmegajánlási vitát.

A kölesdi mandátum. A Pichler Győző hálálával megüresedett kölesdi kerületben a mandátum várományosának, az öreg Madarász József fiát, ifj. Madarász Józsefet emlegetik, aki függetlenségi és 48-as Kossuth-párti programmal lép föl.

A Bánffypárt új elnevezése. A Bánffy-párt megalakulása szükségessé tette a párt megfelelőbb elkeresztelését is. Tudvalevően eddig «új párt» néven folyt a szervezkedés. Mint jelentik, már végleg megállapodtak az új párt nevében. Eszerint a Bánffy zászlója körül csoportosuló pártnak Magyar jogpárt lesz a neve. Egyidőben arról volt szó, hogy a Magyar birodalmi párt nevet vegyék föl, de mivel a birodalom szó félreértésekre adhatott volna alkalmat, ezt az elnevezést feleslelték a Magyar Jogpárt névvel. Teljes programját a főudvarmester — mint már jeleztük — január 30-án fogja kiejteni Debrecenben.

Kilépés a delegációból. Kristóffy József országgyűlést képviselő — mint a Magyar Távirati Iroda értesül — tekintettel főispáni kinevezésének közeli publikálására, delegátusi tagságáról lemondott. Az ügyrend értelmében a lemondás folytán megürült tagsági helyre a legközelebbi póttagot, gróf Bethlen Balázst fogják behívni.

Krónika.

Budapest, január 28.

Gróf Tisza István miniszterelnök tegnap hazaérkezett Bécsből és a képviselőház mai ülésén el is számolt azzal, hogy miért járt a császárvárosban. Beszéde szűk keretekben mozgott s általán lehütötte azt a várakozást, amit ahhoz kormányparti, vagy ellenzéki körökben fűztek. Egyes lapok hiraáásaival szemben elmondotta — amit lapunk tegnapi számában mi is megirtunk, — hogy neki a királytól az obstrukció legyőzésének eszközeire, módozataira nem kellett újabb felhatalmazásokat, vagy jóváhagyásokat kérnie, mert azok már meg voltak akkor, mikor a miniszterelnöki széket elfoglalta. Mindazonáltal nem akart az erős, vagy erőszakos eszközökhöz nyulni, mert véleménye volt, hogy az obstrukció belátván azon károkat, melyeket a nemzetnek okoz, felhagy a most már amugy is céltalan, kiméletlen parlamenti harccal. Ezen reménye azonban nem teljesedett, annak dacára, hogy a függetlenségi Kossuth-párt félreállt a harc vonalából, belátva annak alkotmányromboló veszedelmeit. Most elhatározta, hogy még két napig, tehát szombatig vár, mikor két hétig, a delegacionális ülések tartamáig ugys szünetelni fognak az országgyűlés ülései. Reményli, hogy ezalatt az idő alatt a békesség szállja meg az obstrukciók ma már kised csapatának lelkületét is: és nem állanak annak útjába, hogy a még hátralevő katonai javaslatok megszavaztassanak. Ha azonban ez a reménye sem teljesedne be, akkor nem törődve azzal sem, hogy az obstrukció támogató csapatokat nyer, erőteljes támadó harcra fog bele a harcolók letörésére. Ebben a céljában számít a képviselőházi többség egységes, kitartó támogatására. Ez volt a miniszterelnök beszédének foglalata s ez a beszéd — konstatalhatjuk — nagyon vegyes érzelmeket keltett. Annny már ma meg lehetett állapítani, hogy az obstrukciók nem váltják be a miniszterelnök reménységét s a delegacionális ülések után is tovább loznak harcolni. A Kossuth-párt további magatartása attól függ, minők lesznek gróf Tisza István erőteljes eszközei s ugyan csak erre kíváncsi a néppárt is. Ezt óhajtja tudni a szabadelvű párt is, mert ennek a harcra kedve is attól függ, hogy Tisza István minő módokkal akarja legyűrni az obstrukciót.

Az kétségtelen, hogy a magyar politikai élet tovább ebben az elzüllött állapotban már nem maradhat. Gróf Tisza miniszterelnöknek tenni kell valamit. Azt ma még kivüle nem tudja senki, hogy midőn majd harmadfél hét után bekövetkezik a nagy összeütközés órája a házszabályok és a törvényesség keretében veszi-e fel az erős küzdelmet, vagy azokon kívül. Ha ez utóbbi eset következne be, akkor igen sokan meggondolnák a parlamentben, hogy ilyen áron, a házszabályok összetépésével, a törvényesség határvonalainak összegázolásával kell-e a béke, vagy nem? Ez utóbbi esetben kétségtelen, hogy a szabadelvű pártból is történnének újabb kiválások s gróf Tisza István erőszakos harca ellen csatasorba állana az egész ellenzék. Hogy ő azután meggyöngyült párterővel bírná-e tovább a háborút, az meg már kétséges.

Gróf Tisza István mai beszédében egyáltalán nem foglalkozott a pártközi egyezmény eszméjével, ami azt mutatja, hogy a katonai program

dolgaiban nem rendelkezik többé semmiféle újabb engedménnyel és így semmiféle reménye sincs a kompromisszum sikerét illetőleg. De a kompromisszum azért sem kell a kormánynak és szűkebb körű pártjának, mert attól tartanak, hogy az egyezmény egyik feltétele az lenne, hogy egy koalíciós kormány révén az ellenzék is érvényesüljön a hatalomban. Ebbe gróf Tisza István és társai bele nem mennek s így a pártközi egyezmény eszméje egyidőre lekerült a napirendről.

A mai helyzet tehát az, hogy vagy harmadfél heti szélesend után az új, erősebb harcok tüzei fognak kigyulladni. Hogy mi lesz ennek az újabb harcnak eredménye, nem tudhatjuk. Kétségtelenül azonban első sorban is újabb, országos izgalom. Mert igazat adunk annak az ellenzéki politikusknak, aki így jellemezte gróf Tisza újabb hadüzenetét:

— Harcot hirdetni könnyű, de azt sikeresen megvalósítani nehéz. Az erőszak a politikában két következménnyel járhat. Vagy azokat tőri össze, akik ellen alkalmazzák, vagy azt, aki alkalmazza.

A helyzetre vonatkozó egyéb értesüléseink a következők:

Tisza után Andrassy.

Egy bécsi távirat jelenti: Mint jól informált forrásból közlik, a Tisza-kormány napjai meg vannak számálva. Bárha, tekintettel a mai magyarországi helyzetre, Tisza ellen mérvadó helyen a tegnapi kihallgatás alkalmával az elkedvetlenezés még nem vált érezhetővé, Tisza nem állítja magát arra nézve, hogy kicsoda nehézségekkel kell egy magyar kormánynak az ő vezetése alatt mindenkor számolnia. Tisza feladatát a képviselőház feloszlása után az új választások megejtésével befejezettek tekintik és — mint ahogy itt beszélük — az új választások után gróf Andrassy Gyula fogja Tisza helyét elfoglalni.

A pártkörökből.

A szabadelvű párthan tegnap este élénk volt az élet. A minisztereken kívül ott voltak a házelnökségnek tagjai is. Gróf Tisza miniszterelnök azonban nem jelent meg, mert csak az éjszakai vonattal tért vissza feleségével együtt Budapestre.

A harcosok és a néppárt tovább folytatják az obstrukciót és gróf Tisza nyilatkozatai talán csak a harc további takukájára nézve lehetnének némi beolgyással.

A mai színház.

— A Magyarság tárcája. —
Írta: Geöcze Sarolta.

II.

Még szomorubb hatásuk az, hogy az ép erkölcsi értékű magyar közönséget hozzászoktatták a Dumas-Sardou-féle fél-erkölcsöz. Olyan szöveget s gondolatokat hoztak forgalomba, amilyeneket anyáink ki nem ejtettek volna semmiért.

«E pénztári sikerek ásták meg medrét annak a legújabb francia bohózat-áradatnak, mely a magyar közönséget a párisi külvárosi csatornákkal hozta egyenes érintkezésbe.» (A mi naiv közönségünk t. i. a színpadi reklámnak elhiszi, hogy a Vig- és egyéb színházakba importált darabok a francia Muzsa elismert jeles alkotásai. Nem tudja, hogy azok ott egy-egy negyed-ötöd-rangu színház tulajdonai, mely azt a maga külvárosi karzati közönsége számára íratta s hogy azokat jóízű francia uriember vagy urinő meg se nézi, nem ismeri.)

«Az irodalom eme neméről, mely minden technikai készsége és alkalmi ötletessége mellett sem irodalom — nincs mit mondani.» (És a mi faluról feljövő uri családjaik ilyen darabokba. Forgószél k. a. ba, Csodagyermek be viszik féltve őrzött leányaikat!)

«Közvetett hatással sorába tartozik, hogy a közönség eldurvításával a komolyabb igényeket színházakat is művésziellen szenszációnak hajhászására (Monna Vanna!) szoritja; hogy a művészet

A volt nemzeti pártiak táborában viaszatetszést keltett, hogy a kormánypártiak nem adták meg a módot arra, hogy Smialovszky indítványát a Ház tárgyalhassa és ez a dolog annak a fellogásnak adott teret, hogy a többségben, illetve a kormánynon nem igen van hajlandóság arra, hogy a békét újabb engedmények árán megszerezzék.

A Kossuth-párton mély részvétet keltett Pichler Győző halála és ennek hatásán a Tóth János tiszteletére rendezni tervezett vacsorát elhalasztották. Kossuth Ferenc állapota valamelyest javult ugyan, de azért nem jelent még meg a pártkörben.

Főispánváltás.

Szatmárról írják lapunknak, hogy Kristóffy József Szatmármezye és Szatmár-Németi szab. kir. város kinevezendő főispánjának beiktatási napját már megállapították úgy Szatmármezgyében, mint Szatmár-Németi városban. E megállapodások szerint Kristóffy beiktatását Nagy-Károlyban február 18-án, Szatmár-Németiben február 20-án fogják megtartani.

A vidék mozgalma.

A Szamosújvári Közlöny írja: Megbízható és hitelt érdemlő helyről értesülünk, hogy egy tekintélyes állású, vagyonos, nagy összeköttetésekkel bíró és felekezeti viszonyait illetőleg nem az állampolláson levő dussgazdag ur az iránt érdeklődött közelebből egyik tekintélyes szamosújvári polgárnál, vajjon egy esetleges képviselőválasztás alkalmával 120.000 korona alkotmányos költség ráadózásával remélhetne-e mandátumot Szamosújvárról. Az illető ur, kihez a kérdés intéztetett, nem kívánt ez ügyben semmiféle nyilatkozatot és értesítést adni, úgy hogy a dussgazdag ur még mindig nem kapott határozott feleletet kedvező és méltányos ajánlata miként való fogadására. Most tehát a felső népi önálló alkotmányos vélekedésre van bízva, vajjon teljesíthetőnek véli az ajánlatot vagy talán némi pótlékot is óhajtat.

ORSZÁGGYÜLÉS.

Budapest, jan. 28.

Gróf Tisza István miniszterelnök ma proklamálta a harcot az obstrukció, vagyis ahogy a miniszterelnök ma az obstrukciót elkeresztelte, a desperandók ellen. A miniszterelnök ma ismét bebizonyította, hogy a szállóigék mestere, a multkor az előkelő idegent, ma a desperandó szót tette népszerűvé s holnapról kezdve meg-

halt az obstrukció s helyette a desperandók serege fogja továbbra is Tisza miniszterelnök kormánysekerét megakasztani.

A képviselőház mai ülésének különben nagy fontosságot tulajdonítottak. Napok óta híresztelték, hogy Tisza a tegnapi bécsi utjáról az erős kéz fegyvereit hozza le az obstrukció ellen, ha kell, még a házfeloszlásról szóló királyi felhatalmazást is.

Perczel Dezső elnök ma is pont 10 órakor nyitotta meg az ülést, hogy minél előbb elhangozzék a miniszterelnöki szó s mielőbb legyen min gondolkozni az országnak is, az obstrukciónak is. Napirend előtt Holló Lajos foglalt le egy kis időt, hogy megvédje a képviselőház nyilvánosságát a közönség érdekében, mert Holló szerint bizonyos idő óta csak kiváltságosok jutnak a karzati jegyekhez.

Holló felszólalása után rögtön a napirendre tértek s az obstrukciónak közlő Szluha István mondta el rövid beszédét.

Szluha beszéde végén hirtelen megszólalt az elnöki villamos csengők, jelezvén, hogy ezután a miniszterelnök következik s akik a folyosón keresek üdülést az obstrukció unalma helyett, siessenek a terembe a miniszterelnök meghallgatására.

Mikor a miniszterelnökre került a sor, a padok tömve voltak képviselőkkel, de rendkívül tömve voltak a karzatok is, s szébbnél-szebb női arcok ragyogtak le az első sorokból.

Ily nagy érdeklődés között fogott gróf Tisza István miniszterelnök a beszédébe. Azzal vezette be, hogy miután látja, hogy az obstrukció napról-napra lappangó segédsapatokat kap, a szabadelvű pártnak is meg kell változtatnia a taktikáját. Megemlékezett azokról a nagy hőnvdalmakról, amelyek között a kormány elfoglalta a helyét. Az obstrukciót — ugymond — azért nézték eddig türelemmel, mert azt hitték róla, hogy az magától meg fog szünni, nem lesz szükség semmi rendkívüli eszközökre. Ma azonban elfogyott már a türelmük s kénytelenek lesznek az alkotmányosság legtovább menő s használható fegyvereit igénybe venni, amelyekre már megbízatásuk alatt felhatalmazást kaptak a koronától. Elítélte ismételtlen az obstrukciót, ami szerinte nem egyéb ma, mint a desperandók küzdelme. És e desperandó csapattal szemben — mondotta a miniszterelnök — reménye van arra nézve, hogy annak leverésére pártkülönbség nélkül fognak köréje csoportosulni.

A balo dalon, a néppárton és a szélsőbaloldalon óriási tiltakozás zúgott fel az obstrukció e jellemzésére s Perczel elnöknek csak egy elhi-

kultusza helyébe a művészek (vagyis inkább művésznők) személyével üszött kultuszt ültette; hogy társalgási nyelv gyanánt egy, idegen fordulatokkal felhízított kávéházi jargon-t hozott divatba.» (Helyesebben: orfeumi jargon-t, mely szerint a méltóságos mama lánya budapesti előkelő jourokon csip magának táncost, fog udvarlót; viszont a nyegle gavallér unottan henege azza, hogy a Jóságsháiban ötvenkét darab leánnyal kellett robotolnia; és a jelenlevő mama egyiket sem utasítja rendre. És a jourozók fülét ez a hang nem sérti!)

Itt Herczeg a főváros és a vidék viszonyára tér át. «Teljesen méltatom a nagy nemzeti missziót, melyet fővárosunk végez. Azt tartom azonban, hogy, mint színművészetünk központja, hovatovább nemzeti veszedelemmé kezdi magát kinőni». Miben áll ez a nemzeti veszedelem?

«Kifelé, mint a francia irágárságok és angol durvaságok lerakódó helye, hamis színben tünteti föl a magyarság erkölcsi és művelődési kvalitásait. (A külföldön járó magyar sokszor orcapirúással hallja, hogy komoly emberek Budapestet — közérkölcse dolgában — Bukaresttel együtt emlegetik. De hát mit is tartson a nyugati író egy oly országról, mely az irodalmi szemétkével éri be, sőt azon kapva-kap?)

«Befelé pedig, épen a vidékre gyakorolt nagy befolyása következtében» (s minket itt most épp ez érdekel) «rendszeresen továbbíthatja külföldről beléje oltott mérget, egész országhatárokig.» (Ungvár, Komárom, Zombor, Debrecen vagy Szombathely színpadjain egyformán a Magyar Színház repertoírja járja s a mamák serdülő leányaiknak még bérelnek is.)

«A magyarság, alapjában véve, igen tiszta erkölcsű és józan eszű. Ma azonban már a végvidéki kis mezővárosok fa színházaiban, hol azelőtt «Bánk-bán» és a «Falu rossza» vonzott,* dacára a kezdetleges kiállításnak és a nyers játéknak, megkacagják és megtapsolják a párisi abszint irodalom förtelmes izléstelenségeit.» (Igy esik meg aztán, hogy egyik felvidéki megyében, mely egykor társaságainak finom hangjáról volt híres, ma Kazinczy-estén előkelő uri leánya a két verebet éneklő Magyar Színházi mimikával s hogy előkelő műkedvelők a «Tarka Színpad» műsorából a «Szalon-juhász» című izetlen, frivol paródiát adják elő.)

«És — teszi hozzá Herczeg nagyon találón — a művelt osztályokhoz tartozó magyar nők megismerik a francia irodalomnak egy oly ágát, melyet francia urinő soha életében meg nem ismer.» (Mi leányaikat francia darabba viszzük, francia könyvet és magyar napilapot (ami egyre megy) adunk kezükbe; s azt hiszzük, franciáan neveljük őket. Holott a francia leányt színházba nem viszik, napilap a francia családi asztalra nem is kerül; a nálunk annyira elterjedt sárgaborítékos francia irodalmi termékeket pedig ott leány kezébe nem adják.)

«Egyes vidéki törvényhatóságok szükségét érezték annak, hogy polgáraik egészséges erkölcsi

* A jó ízlésű Krecsányi a legbájosabb operett-terméket, a derék Komjáthy a modern drámák javát jeles előadásban mutatta be a vidéknek; sőt a nagybecsvágyú Rakodczay nem kimúlt áldozatot, hogy Shakespeare-t is előadhatta.

bázott közbeszólásával lehetett a csendet helyreállítani. Perczel ugyanis a társalgók felé harsány hangon odakiáltotta:

— Kérem a képviselő urakat, *egyelőre* tartásuk meg a házszabályokat.

Az ellenzék zajos tüsszel fogadta az elnöki enunciaciót s folytonosan közbekiáltották:

— Az erőszak bejelentése!

— Az elnök öszintébb, mint a miniszterelnök.

— Az elnök egy hétre felmondta a házszabályokat — jegyezte meg *Rákosi* Viktor.

Pokoli kacaj támadt azután, mikor *Perczel* elnök ezzel hallgattatta el *Rákosit*:

— Figyelmeztetem *Rákosi* képviselő urat, hogy *Rákosi* Viktor kapott mandátumot és nem *Sípulusz*.

A zajos derűtség szűnése után *Tisza* tovább folytathatta beszédét s bejelentette a Háznak, hogy a delegáció február 3-án kezdi meg az üléseit s csak azután kezd meg az akcióját, amely ultima ráció lesz a desperandók ellen. Azért még egyszer kérte a desperandókat, gondolják meg magukat a szünet előtti három-négy nap alatt, mondjanak le a rendkívüli fegyverekről s eresszék át a javaslatokat, hogy a kormány megkezdhesse építőpolitikáját.

A miniszterelnök beszédét zajos helyesléssel és melegen fogadta a jobboldal.

Beszédjének a hatása alatt áll fel *Eötvös* Károly, aki rövid beszédében igazolta az obstrukció jogosultságát, de a mai állapotot ő sem nézheti tovább. Azért az ellenzéknek azt tanácsolta, engedje át a javaslatot, hogy meglássák a kormány tehetetlenségét, a miniszterelnököt pedig arra kérte, hogy az összes ellenzéki pártokat vegye figyelembe s mindegyikkel keresse a módot a parlamentáris rend megalkotására.

A vajda ma nem volt elemében, de ugylátszott, hogy nem is számított nagyobb hatásra s ezért fogta beszédjét oly rövidre. A baloldal azért melegen üdvözölte.

A miniszterelnök válaszolt *Eötvös*nek s kijelentette, hogy nem rajta mult, hogy az ellenzék összes pártjával nem köthetett békét. Erre a kijelentésre *Eötvös* Károly személyes kérdés címén való felszólalásában megjegyezte, hogy pedig azt előbb-utóbb meg kell tennie a miniszterelnöknek.

Közben szünet volt. Szünet után *Lengyel* Zoltán és *Csávoszky* Lajos beszéltek a javaslat ellen. Ezzel az ülés véget ért.

Részletes tudósításunk a következő:

érzületét a fővárosból terjedő mételey ellen kivételes intézkedésekkel védjük meg». (Ha jól emlékezem, Szegeden történt, hogy egy ilyen káviáros darab alkalmával az egész közönség felállt s előadás közben, minden püsszegés, zaj nélkül, egyszerre ott hagyta a színházat; az előadást abba kellett hagyni, mert nem volt kinek játszani. Ami becsületére válik Szegednek. Aradon (vagy Temesvárt?) pedig nem is engedtek egy ilyenfajta darabot előadni. Akkor a lipótvárosi sajtó e derék városok épérzekü közönségét kigunyolta; s ime, most Herczeg szolgálat nekik igazságot. A példa — hisszük — vonzani fog.)

Es itt következik Herczeg elnöki megnyitójának legsúlyosabb passzusa; az írói szabadság híve nem riad vissza a cenzurától sem, ha a nemzeti erkölcs megvédéséről van szó. «Üdvös volna, ha az állam is élne felügyeleti jogával... A cenzura szó gyűlöletesen hangzik; de ha az államnak megvan az a joga, hogy a köztisztesség felett nyilvános helyeken őrkdjék: nem tudom belátni, miért szabad fényesen feldiszfett termekben, ezerszámra menő közönség jelenlétében, a tisztességet és vele a művészetet estérőlestére prostituálni?» Mennyire igaz! — Es még mélyebb igazság rejlik abban, amit ehhez fűz: «Egy kis, szegény és félig művelt nemzet nem bírja el azt az erkölcsi romlottságot, melylyel nagy, gazdag és túlművelt nemzetek pusztítják a maguk erőfölöslegét.» (Hozzá tehetne volna azt is, hogy az az erőfölösleg-pusztítás meg-boszulja magát még azoknál is; Franciaországot a kiháló nemzetek közé juttatta; a hatalmas ifjú német birodalomnak pedig máris kezdi erkölcsi

A képviselőház ülése.

Elnök: *Perczel* Dezső.

Jegyzők: *Daróczy* Aladár, *Endrey* Gyula, *Hertelendy* László.

Elnök: Az ülést megnyitva, hitelesített a tegnapi ülés jegyzőkönyvét, bemutatja *Tel esky* Kristóf mandátumát és előterjeszt az irományokat. Meleg szavakban emlékezik meg *Pichler* Győző hirtelen elhunytáról és javasolja, hogy a Ház részvétének jegyzőkönyvében adjon kifejezést.

Csávoszky Béla háznapy: A karzati jegyek kiadását illetőleg tegnap távollétében felhangozott vádakkal szemben védekezik és tiltakozik az ellen, hogy a háznapy bivatalt bármi mulasztás vagy szabálytalanság terhelné. Elismeri azonban, hogy a jegyek kezelése nem kifogásalan, de viszont nem szabálytalan és ezért igéri, hogy a külföldi parlamentek jegykezelési eljárását tanulmányozni fogja s a cél szerű és jó intézkedéseket itt is meg fogja honosítani. (Helyeslés)

Holló Lajos: Örömmel veszi tudomásul a háznapy reformterveit. Kifogásolja azonban azt az eljárást, hogy a védkről felérkező közönséget a Házban a rendőrség gátolja meg a Ház megtekintésében.

Elnök: Következik a napirend szerint

az *ujoncmegajánlás*.

Szluha István: Császári hadseregnek semmit nem szavaz meg és az ujoncot sem. Már pedig senki sem tagadhatja, hogy a hadsereg most csak a császáré és nem a magyar népé. Még a nyelvünket sem szabad használni fiainknak, hanem azt a német nyelvet, amelytől csak beteg lesz az ember. Történelmi alapon fejtegeti, hogy a magyar nyelvnek kellene egyedül a szolgálati nyelvnek lenni. Nem fogadja el a törvényjavaslatot, hanem ellenindítványt terjeszt be. (Helyeslés a baloldalon.)

Gróf *Tisza* István miniszterelnök: Egy héttel ezelőtt már kijelentette, hogy az obstrukció lappangó sépedésapátot kap. Ezt most is látja. Ennéltova a szabadelvű pártnak is meg kell változtatni a taktikáját. A kormánynak is számolni kell ezzel s le kell vonnia a következményeket. A kormány megalakításakor már megbeszéltek a koronával az eszközök s a kormánynak nincs oly tény, amire a korona beleegyezésével hozzá ne járulna. (Zaj a bal- és szélsőbaloldalon. Felkiáltások: *Ne vonja be a koronát!* Elnök ur, vigyázzon a koronára!) De a kormány nem sietett az eszközökkel azért, mert csak akkor akarja azokat igénybe venni, ha feltétlenül szükség lesz azokra s kimerítették a türelmüket. (Zaj a helyeslés a jobboldalon.) Szomorunak tartja, hogy az országban mindig pártviszály dult s ma is ezért beteg az ország, pedig körül vagyunk véve ellenségekkel s a pártviszály hegett ezekkel szemben kellene védekeznünk. A rendkívüli eszközökről szólva újra kijelenti, hogy azért nem siettek azokkal, mert biztak ügyük erejében s miután ez reményt ad nekik a jövőre is, részben abban már is nem csalódtak.

alapjait aláásni. Hogy tartjuk mi fenn fajunk felsőségét a nemzetségekkel szemben, ha erkölcsi felsőbbségünk elveszett!)

«A magyar drámairodalom, melynek munkásait tehetség hiányával és éhhetetlenséggel szokás vádolni, mostani szomorú pangását nem kis részben a vázolt viszonyoknak tulajdoníthatja. Azoknak az eszközöknek, melyekkel a most divatos külföldiek dolgoznak, magyar író nem veheti hasznát. Ha akarná, se tudná.» (Hála Istennek, hogy így van! A magyar ember, még ha akar, se tud olyan mélyre sülyedni.) Ha a magyar író tiszteletreméltó kísérlete sikert arat — ilyenkor a nagy közönségben is mintha fölébredne a honvágy az egyszerűbb, igazabb művészet tiszta levegője után.» (Jól esett ezt látni a Himfy szerelmei, *Ocskay* brigadéros, *Endre* és *Johanna*, *Pogány* Gábor, a Föld s a Sötétség bemutató s részben jubiláris előadásán.)

«A sikamlós import-darabok egy újabb áradata azonban a közönség nemesebb felbuzdulását s azzal a magyar szerző munkakedvét is csakhamar megint elfojtja.»

*

Eddig így volt. Ezután másképp lesz!

Lehetetlen, hogy az igaz magyar lélekkel, igaz magyar szóval elmondott igazság meg ne lelje útját a szivekbe és visszhangot ne keltsen.

Megesömörlettünk mindnyájan.

Tisztább, egészségesebb eledelre éhezünk.

Kecskeméthy Ferenc: Nem ítélte el, csak elhalasztotta az obstrukciót!

Tisza István: Fájdalom, hogy parlamenti rendszabályunk annyira kedveznek az obstrukciónak. Két hónap óta tart a mostani obstrukció s fájdalommal látja, hogy eddigi törekvésük sikertelen volt. Le kell vonni tehát a következtetést.

Kecskeméthy Ferenc: Mondjon le! (Zaj.)

Tisza István: Nem mond le a reményről, hogy egy táborban lesznek pártkülönbség nélkül az obstruktorok, hogy jobban mondja: a *desperandók* ellen. (Nagy zaj és ellenmondás a bal- és szélső baloldalon.)

Perczel elnök: Kérem a képviselőket, hogy *egyelőre* tartásuk meg a házszabályokat. (Zaj os tüsszel és derűtség a bal és szélsőbaloldalon.)

Rákosi Viktor: *Perczel* egy hétre felfüggeszti a házszabályokat!

Perczel elnök: Figyelmeztetem *Rákosi* képviselő urat, hogy *Rákosi* Viktor kapta a mandátumot, nem *Sípulusz*. (Zajos derűtség.)

Tisza István gróf: Hiszi pártjáról, hogy a desperandák elleni küzdelemben ki fog tartani mellette. De ha kell, az egész ellenzékkel szemben is. (Zaj a bal- és szélső baloldalon. Helyeslés a jobbközépen.) Akár azért obstrukálnak, hogy a magyar vezénnyelv érvényesüljön, akár a kormány megbuktatására, figyelmezteti a küzdőket, hogy a mostani javaslat letárgyalása után is kap a Ház alkalmat az obstrukció folytatására. Mert nincs különbség arra nézve, hogy az 1803. évi, vagy az 1904. évi ujoncjavaslatnál küzdenek-e. Tehát nem reszkiroznak semmit. Hogy itt vétnék gáncot, azzal mérhetetlen szenvedést okoznak az országnak. Ha nem halt ki még az emberi érzés a küzdőkől, arra kéri őket, eresszék át a javaslatot, eresszék haza a szegény öreg katonákat s az ok nélkül szenvedő póttartalékosokat. Ad majd módot a harcra később, de most indokolatlan esőkönyösség az. Különbben bizik a nemzet ezeréves alkotmány szeretetében s belátja, hogy az országra csak az *építő-politika* a hasznos. (Zajos éljenzés és tüsszel a jobboldalon.)

Eötvös Károly: A törvényjavaslatot nem fogadja el, nemcsak közjogi okokból, de már csak azért sem, mert a miniszterelnök programjában nem lát biztosítékot arra nézve, hogy az ország érdekeit valóban és igazán megvédeni tudná. Nem jó teszi a miniszterelnök, hogy az ellenzék olyan jelzőkkel illeti, amelyek szokatlanul hangzanak ebben a parlamentben. Helyesli, hogy a miniszterelnök a parlament tekintélyét védi, de viszont akkor neki kellene jó példával előjárni és legalább most ne sértgesse az ellenzék, mikor hazafias cél elérésére törekszik. Csak az előbb is esőkönyösségnek jellemezte az ellenzék mostani harcát a magyar jogok fentartása érdekében. Ez nem csak nem helyes eljárás a miniszterelnök részéről, de nem is hazafias. Nem az ellenzék esőkönyös, hanem a katonai hatalom, amely évszázadok óta megfeszített lábakkal áll a copf szikláján és nem engedi meg, hogy egy friss szellő még a legkisebb kavicsot is lesöpörje onnan. Politikai desperandónak is nevezte a miniszterelnök az ellenzék. Ez a megjegyzés azonban nem azt a batást érte el, amit töle remélt, hanem visszafelé sült el. Mert az osztrák miniszterek kijelentéseinek legalább is van annyi súlyuk, mint a magyar minisztereknek. Már pedig az osztrák miniszterek kijelentették, hogy semmi sem fog megváltozni abból, amit a magyaroknak ígértek. Tehát az ellenzék helyesen jár el, ha desperál.

A nemzet jogairól lemondani nem szabad, azért küzdeni, harcolni kell. Nevelésének tartja, hogy a miniszterelnök és a honvédelmi miniszter mindég csak azt hangoztatják, hogy nem tudnak dolgozni. Pedig volna alkalmuk a Ház ülési alatt, mert van is elég idejük erre. Hát a katonai büntető perrendtartással miért nem készültek még el? Holott erre volt elég idejük. De szóló tudja az okát ennek a késedelemnek is. A magyar kormány nagyon jól tudja ugyanis, hogy ma már nem lehet a német tárgyalási nyelvvel előállni, az osztrákok pedig másról tudni sem akarnak és így a magyar kormány mást nem tehetett, mint hogy ne csináljon semmit. (Derűtség.)

Ismétli, hogy a küzdelem jogosult, de mégis helyesli *Apponyi* Albert gróf felfogását. Keresztül kell engedni a most szőnyegen levő néhány javaslatot és azután nézzük meg, mit kezd a kormány beváltani ígéreteiből. Meggyőződése szerint semmit, de nem is válthat be, mert a bécsi kéz még az ajtót is becsukja előtte, ha azon keresztül akarna valamit behozni. (Zajos helyeslés a bal- és szélsőbaloldalon.)

Tisza István gróf miniszterelnök: *Eötvös* utolsó kijelentéseire megjegyzi, hogy mikor elfoglalta állását, sorra járta a pártokat.

Ernst Sándor (a néppártól): Azt irták a lapok akkor, hogy a néppártot denuncialta. (Nagy zaj.)

Tisza István gróf: Tudja meg a képviselő ur,

hogy amit a lapok rólam írnak, annak mindig az ellenkezőjét higvje. (Nagy zaj és derűtség.)

Trubinyi János: Eljen Vészi!

Tisza István: Hozzáteszem, sok esetben.

Molnár Jenő: Ahá! megjíted a lapoktól. (Zaj.)

Kecskeméthy Ferenc: Ezt az «Ujságra» értette, ugy-e?

Papp Zoltán (A hírlapíró karzat felé fordulva): Ezt nektek mondia. Csak dicsérjétek tovább is.

Tisza István: Kijelenti Eötvösnek, hogy paktumot nem kötött és nem köt, de bizalmas, barátságos eszmecserére hajlandó, mert csak nyer a közögy azzal, ha magánbeszélgetések alatt tisztázzák egymás nézetét, amikor nem kell tartózkodó lenni, mint a nyilvánosság előtt.

Eötvös Károly: Sohasem akart paktumot kötni, mert mindig veszélyesnek tartotta azt. Azt se várja, hogy a miniszterelnök a barátságot keresse, de mint az ország miniszterelnökének, kötelessége minden lehető módot és alkalmat keresni arra, hogy a helyzet megjavíttassék.

Élnök az ülést 10 percre felfüggeszti.

Szünet után.

Feilitzsch Arthur báró alelnök az ülést újból megnyitja.

Lengyel Zoltán: A miniszterelnök előbbi beszéde, ha komoly, akkor a legnagyobb törvénytíprás és alkotmányvétség, ha pedig nem komoly, akkor csupán triviál fenyegetőzés. Azt mondta a miniszterelnök, hogy Bécsből magával hozta a megoldást. Ugy látszik azonban, hogy a megoldás nem az országra vonatkozik, hanem csak a miniszterelnök személyére. Ennek pedig csak az a következménye, hogy az obstrukciónak tovább kell folynia. Csodálatos dolog, hogy a miniszterelnök a mostani obstrukciót nem helyesli, hanem anarchiának nevezi, holott a Széll alatt folyt obstrukciót nem ítélte el, hanem titokban örült neki, mert az utód akart lenni.

Hosszasabban foglalkozik a függetlenségi Kossuth-párt magatartásával és igazolja, hogy miért lépett ki a pártból. Nem helyesli a függetlenségi párt leszereelését, mert a függetlenségi pártnak parancsoló kötelessége az osztrák leigázási törekvések ellen küzdeni.

Nyílt, egyenes választ kér az ígért reformok tárgyában. Nem elég, hogy a zászló és jelvény kérdéséről úgy beszélnek, hogy kedvenc megoldást fog nyerni. Tessék megmondani, hogy milyen lesz a megoldás. Meg fog-e felelni a paritásnak, mert az nem lehet helyes, hogy a zászlónyel piros fehér zöld legyen, a lobogó azonban osztrák.

Beszél az új választásokról. Azzal öt nem fenyegetik meg. Mert vegye tudomásul a kormány, hogy az ellenzéki képviselők elmondják majd a választóknak, hogy a mai törekvés nem más, mint a nagyhatalmi hóbot forszírozása, de megnyugtattja az a tudat, hogy ha az a nyolcvan magyar gyerek visszatudta most verni a háromszáz katonát szuronyt, megtudja azt tenni a jövőben is. Nem fogadja el a javaslatot. (Helyeslés a baloldalon.)

Csávószky Lajos: A miniszterelnök ígér, rimánkodik és fenyeget. Az ígérést nem lehet bízni, a rimánkodásából azt látja, hogy a miniszterelnök nem komoly ember. A fenyegetéstől pedig nem félnek. Ne ezeket tegye a miniszterelnök, hanem hozza ide a javaslatokat, amelyek a megígért vívmányokat foglalják magukban. Szólok nem azért küzd, hogy ne legyen katonák, hanem azért, hogy oly hadseregünk legyen, amely minden ízében magyar. Tisza miniszterelnök politikáját bírálva, azt ámitásnak tartja, mert Tisza Bécs exponense. A javaslatot nem fogadja el, hanem ahelyett határozati javaslatot nyújt be az önálló magyar hadsereg felállítására érdekében. (Helyeslés a baloldalon.)

Élnök megállapítja a holnapi ülés napirendjét s az ülést háromnegyed 3 órakor bezárja.

TÁVIRATOK.

A keletázsiai bonyodalom.

London, jan. 28. A Times jelenti Szöulből: A japán konzul panaszt emelt a külügyminiszternél, hogy a Szöul és Fuzan között levő vasuti vonalon lopások fordultak elő és komoly intézkedések megtételével fenyegetett az esetre, ha Korea nem tudna véget vetni a rablóüzelmeknek.

Török reformok.

Konstantinápoly, január 28. Tévesek ama szöfiai hírek, hogy nagyobb török csapatok gyűlnek össze. A bandák újabb felbukkanása miatt újabban Posanaba két zászlóaljat helyeztek el és más helyeken a csapatokat mérsékelten erősítik. A két polgári ügy-nökhöz panaszok érkeznek Monasztirba a konzuloktól, hogy ok nélkül letartóztatnak és a tízed besze-

désénél visszaélések fordultak elő, a segítő összegeket nem osztják ki igazságosan, a peres eljárás rendetlen, miért is megtették a főfelügyelőnél a kellő lépéseket.

Az orosz nagykövetség a napokban azt kívánta a portától, hogy azokat az örmény menekülteket, kik török alattvalók maradtak, honosítsák vissza a Kaukázusból.

Előfizetési fölhívás!

1904. évi február hó 1-ével új előfizetést nyitunk a *Magyarságra*, miért is kérjük azon t. előfizetőinket, kiknek előfizetése e hó végén lejár, hogy az előfizetés megújításáról mielőbb intézkedni sziveskedjenek, nehogy a lap szétküldésében fennakadás történjék.

Lakhelyüket változtató t. előfizetőinket pedig az új lakhely bejelentésére kérjük.

T. előfizetőinknek ezentul is megküldjük vasárnaponként rendes heti szépirodalmi mellékletünket a

Magyar Családot,

mely hivatva van szórakoztató és tanulságos elbeszéléseivel és költeményeivel e lap közönségét még szívesebben összeköttesse hozni kedvelt lapjával.

Kedvezményes előfizetési áron küldjük t. előfizetőinknek az

Urambátyám

egyetlen magyar társadalmi élelapot, melyet t. előfizetőink 4 korona helyett 3 korona negyed évi előfizetési díjért kapnak és a

Budapesti Bazár

magas irodalmi színvonalu, dus tartalmu, legolcsóbb magyar modern divatlapot 1.50 K helyett 1.30 K negyedévi előfizetési díj mellett.

A «Magyarság» előfizetési árai:

Helyben:		Vidékre:	
Egy óra	1.— K.	Egy óra	1.20 K.
Negyedévre	3.— «	Negyedévre	3.60 «
Félévre	6.— «	Félévre	7.— «
Egész évre	12.— «	Egész évre	14.— «

Az *Urambátyámra* és a *Budapesti Bazárra* előfizetni a *Magyarság* postautalványán is lehet.

Mutalványszámot megismerés céljából kívánatra készséggel küldünk.

Kérjük azon t. előfizetőinket, kiknek a lap elkészve érkezik vagy rendellenül kézbesítettik, bennünket értesíteni sziveskedjenek, hogy megfelelően intézkedhessünk.

Tisztelettel

a «Magyarság» kiadóhivatala

NAPIHIREK.

Budapest, január 28.

— (Időjárás.) A levegőnyomás eloszlásának lényege változatlan maradt Európában. A nyugati államokban és különösen az Északi-tengeren viharos szelek tujnak, helyenkint esővel, egyebütt pedig az időjárás jellege száraz volt és a hőmérséklet alig változott.

Hazánk időjárása megtartotta előző napi jellegét.

Jóslat:

Az időjárásban lényeges változás nem várható.

Hőmérséklet: — 1-8 C. fok.

— (Fejedelmi vendégek Abbáziában.) A fumei svéd és norvég konzul hivatalos jelentést kapott, hogy Szöfia svéd és norvég királyné február hó 12-én hosszabb időre Abbáziába érkezik. Oszkár király csak a jövő hó végén utazik a Quarnero partjára, mert addig fontos államügyek tartják vissza. A királyi pár, mint jelentették, a «Jeanette» villában fog lakni.

— (Metternich hercegnő és az udvar.) Bécsből jelentik: Metternich hercegnőtől, Metternich Pál herceg leányától, akinek nevét összeköttesse hozták az orléansi herceg váló ügyével, megvonták az udvarnál való megjelenés jogát.

— (József Agost főherceg az Urániában.) József Agost főherceg tudatta dr. Lukács György főispánnal, a József főherceg szanatorium egyet elnökével, hogy az alföldi tüdőbetegek szanatóriuma tavára az Urániában február 4-én rendezendő műkedvelő előadáson *Augusta* főhercegnő társaságában megjelenik. Az előadásra jegyek az egyesület irodájában, a régi országházban válthatók, az előadás napján pedig az Uránia pénztáránál.

— (A német császár születésnapja.) A német császár születésnapja alkalmából, mint Berlinből jelentik, tegnap este a királyi kastélyban családi ebéd volt, amelyen résztvettek az összes ott időző fejedelmi személyek, úgymint a belga király, a szászveimari nagyherceg és neje, a badeni nagyherceg és neje és a mecklenburg-schwerini nagyherceg. Bécsben a Hofburgban is megünnepelték a német császár születésnapját. Ez alkalomból a Hofburg márványtermében ebéd volt, amelyen jelen voltak Ferenc Ferdinánd főherceg, Wedel német nagykövét a nagykövetségi személyzettel, a legfőbb udvari méltóságok, Gotchowski közös külügyminiszter, Pütreich közös hadügyminiszter, Burián közös pénzügyminiszter, Köber miniszterelnök és báró Beck tábornagy. Ebéd közben ő felsége tósztot mondott a német császár egészségére.

— (A szatmári püspök fejedelmi alapítványa.) Meszlényi Gyula v. b. t. t., szatmári megyéspüspök nagylelkűségének s ismert hőkezűségének újabb tanujelét adta. Három újabb alapítványával, melyek összesen 270.000 koronáról szólnak, gyarapította ismét jótékonyágának sorát. Mint értesülünk, ugyanis a nagylelkű főpap az államosítás alól kivont róm. katolikus fiúiskola főnnállásának biztosítására a szatmári egyházmegye 100 éves jubileuma alkalmából 200.000 koronás alapítványt tett. Ugyancsak ezen alkalomból a máramaroszigeti Mária Valéria nőnevelőintézetnek 30 ezer, a püspöki uradalom tisztjeinek nyugdíjalapjára pedig 40 ezer koronát adományozott alapítványul.

— (József főherceg huszárja.) Tar Mihály, egy rokkant huszár neve, aki ismert alakja Kaposvárnak. Azok közül a névtelen hősök közül való, akik dicsőséget szereztek a magyar huszár névnek a königgráci csatában. Ezért a dicsőségért érdemrendet, kitüntetést nem kapott, hanem megszerzte a minden érdemnél dicsőbb emléket — elvesztette jobb lábát — s megnyerte József főherceg szeretetét, amelyre minden földi dicsőségnél büszkébb a rokkant huszár. Tavaly nyáron, amikor József főherceg Kaposvárott volt, Tar Mihály meglátogatta a fenséges urat az Erzsébet-szállóban. A főherceg szívesen látta az öreg katonát, maga mellé ültette és soká elbeszélgetett vele háborus emlékekről. Amikor Tar Mihály távozott, száz koronát kapott József főhercegtől, azzal a biztatással, hogy ha szükiben lesz a pénznek, forduljon hozzá bizalommal. Az öreg huszár boldog új évet kívánt az idén a főhercegnék, amire ezt a sajátkezüleg irt választ kapta József főhercegtől:

Kedves öreg vitéz huszárom! Mellékelve küldök száz koronát. Ha szükiben van, csak forduljon hozzám, nem felejttem el az én vitézeimet, akik dandáromban oly hősiessé és dicsően harcoltak. Mi vertük a németet, de hát ők erősebbek voltak, de azért velem a hetes huszárok mégis mindig győztesek voltak. Isten áldja meg és adjon boldog új évet. Régi bajtársa: József főherceg.

— (Bomba a spanyol királyi palotában.) Madridi táviratok jelentik, hogy a király születésnapján, éppen akkor, amikor a hatóságok vezetői és a diplomáciai képviselők felvonultak a király üdvözlésére, a palotában egy nagy bombát találtak. A kanóc félig elégett, de szerencsés véletlenségből elaludt, különben az egész királyi palota a levegőbe röpiült volna, ha a bomba felrobban.

— (Pichler Győző halála.) A fiatalon elhunyt képviselő halála mindenfelé nagy részvétet kelt. A képviselőház gyásza ielöl Perczel Dezső házelnök kitűzte a fekete zászlót. Gyászlobogó leng a függetlenségi pártkör ablakából is. A függetlenségi és 48-as pártkörben mély részvéttel tárgyalták az este a nagy számban megjelent tagok Pichler Győző halálát.

Elhatározták, hogy a maguk körében gyűjtést rendeznek elhunyt képviselőtársuk holttestének hazaszállítására. Az akció élén Tóth János és Polónyi Géza állanak. A temetésen a párt teljes számban részt fog venni és babérkoszorút helyez a ravatalra a következő felirással:

«Szeretett és hű tagjának — az országgyűlési függetlenségi és 48-as párt.»

A párt nevében Boda Vilmos Szegvár város képviselője és a tolnamegyei függetlenségi és 48-as párt elnöke fogja a gyászbeszédet mondani s egyben a függetlenségi párt koszorúját a sírra helyezni. A gyászeset miatt elmarad az a lakoma, melyet a függetlenségi párt gazdája és alelnöke Tóth János tiszteletére péntek este 8 órára tervezett.

Bécsből táviratozzák, hogy ott Pichler Győző holttestét ma délelőtt 11 órakor a bencésnek halottas kápolnába csendben beszentelték és ma este 11 órakor szállítják Budapestre az államvasut személyvonatával.

— (Rektori díszlakoma.) A budapesti egyetemi ifjuság e hó 29-én este 8 órakor a Mensa-Academica éttermében (IV. Molnár-utca 11. szám alatt) rektori díszlakomát és Deák Ferenc emlékének szentelt billikom elavató ünnepet rendez.

— (Requiem Czobor Bélaért.) Czobor Béla dr. elhunyt egyetemi tanár lelkiüdvéért ma délelőtt tartották meg az engedszelő gyászistentiszteletet az egyetemi templomban, amelynek szentélyét erre az alkalomra gyászba vonták. A requiemben jelen voltak Heinrich Gusztáv dr. miniszteri tanácsos, rektor, Ballogi Aladár dr. bölcsészeti tanár, és számos egyetemi tanár. A gyászistentiszteletet Krizsán Mihály pápai kamarás, az egyetemi templom egyházi gondnoka végezte nagy segédlettel.

— (Csak németül) Fehértemplom város magyarfaló pángermán polgárai megint beszélgetnek maucrók. A januári közgyűlésen Lutz János meginterpellálta a polgármestert, hogy a képviselőtestület határozatairól miért vesznek fel magyar jegyzőkönyvet, mikor a szokás, törvény s városi statutumok mást diktálnak. A városnak joga van — mondá — a német nyelvre, mert a tisztviselőket ők fizetik. Fronius polgármester azt felelte, hogy az alispán követeli a jegyzőkönyveknek és határozatoknak magyar nyelven való felkúldését.

— Nincs olyan országos törvény vagy miniszteri rendelet, amely a város jóváhagyott statutumait hatályon kívül helyezné; a statutumok értelmében pedig a városnak hivatalos és a felekkel szemben használandó nyelve a német — felelé Lutz.

Az interpellációnak az lett a vége, hogy elhatározták, hogy a jegyzőkönyveket és határozatokat ezután csak németül fogalmazzák. Remélhető, hogy e határozattal szemben a magyar nyelv jogának érvényesülése végett Temes vármegye törvényhatósági bizottsága sarkára áll és érvényes intézkedésekkel megvédi az állam nyelvét e haddal szemben.

— (Ujabb zendülés a délvidéken.) Hirt adunk tegnapi számunkban arról a szociálistazendülésről, amelynek az Aradmegye eleki járásában fekvő, oláhok lakta Siklós község volt színhelye. Legújabb értesülésünk szerint valószínűsítjük, hogy a faluban s kis híjja, hogy vérengzéssé nem fajult. A községben már régebbi idő óta merényletet terveztek a jegyző Horváth Gyula ellen, amit úgy akartak végrehajtani, hogy a jegyzőt mindenestül fölpackolják, kocsira teszik és kiviszik a határra. Ha ellenszegül, agyonverik. Tegnapelőttre terveztek a merényletet, mert hallották, hogy Mladin Miklós eleki főszolgabíró e napon Aradon lesz. A főszolgabíró is értesült erről a tervről s husz csendőrt összpontosított Siklón. Tegnapelőtt délelőtt óriási néptömeg gyűlt össze a községhez a be akart hatolni a jegyző hivatalába, hogy őt erőszakkal kihurcolja. A tömeg magatartása olyan fenyegető lett, hogy Horváth Gyula jegyző felemében kiugrott a községhez a ablakán és Parkas Samu törvényhatósági bizottsági tag szomszédos kereskedésébe menekült. A nép észrevette a menekülést s vad ordítással utána iramodott a jegyzőnek, de a csendőrök hamarosan elállították a bolt ajtaját s a nép nem hatol-

hatott be. A jegyzőnek így nem történt baja. A zendülők alig akartak széteszni. A hangulat a községben még mindig forrongó, Mladin főszolgabíró ma délben újra kiutazott Siklósra, ahol ma is tiz csendőr állandóan szolgálatban volt. A község külső képe szinte az ostromállapothoz hasonlít. A jegyző ellen, amint értesülünk, azért irányult a zendülők haragja, mert érvényes, részrehajlatlan tisztviselő és ezzel persze olyat is tett, ami egyeseknek nem volt inyére. Bizonyos azonban az is, hogy a siklói oláhok között egyre jobban gyökeret verő szocializmus is hozzájárult annak előidézéséhez. Siklós egyik legerősebb fészke az oláh szociálistáknak. Mladin Miklós főszolgabíró holnap Aradra megy és jelentést tesz dr. Dálnoki Nagy Lajos alispánnak a zendülésről s utasítást kér a további intézkedésekre. Nincs kizárva, ha a kedélyek le nem csillapodnak, hogy katonaság kirendelésére lesz szükség.

— (Halálos párbaj.) Bukarestből jelentik: Egy Finkelstein nevű hivatalnok párbajban azonlőtte Prassint a Jászvásárban megjelenő Evenementul szerkesztőjét.

— (Apróságok Pichler Győzőről.) Pichler Győző közmondásossá vált szellemességéről száz és száz apró történetet mesélnek és irtak már meg. A két legjellemzőbbet még tegnap elmondottuk, ma még egynéhány ötletet akarjuk feljegyezni.

Mikor még egyetemi hallgató volt, egy ízben Lechner tatánál, a kedvesen félelmetes közjogi professzornál akarta aláírni indexét. Az «öregnek» azonban volt egy bogara, hogy csak betűrendben bocsátotta maga elé a hallgatókat, amiből az következik, hogy a P betűs Pichlernek lepalább másfél óráig kellett volna várakoznia, míg rá kerül a sor. Mit tegyen, annyi ideig nem akart várni, fogta magát s a B betűnél a legártatlanabb aoccal beforakodik a sorba. Felnyújtja az indexet. Lechner tatának feltűnik a hallgató ábrázata, elkezd forgatni az indexet. Megnézi az arcképet, megnézi a nevet, aztán felőrmed:

— Pichler, Pichler, hát ez B betű? Hogy mer maga a B betűnél idejönni? ...

S mire Pichler a legnyugodtabb hangon, panaszos sóhajással rebezi:

— Kérem alásan, a nagy melegben meglágyult a P ...

Lechner elnevette magát és aláírta az indexet.

Állandó szokása volt, hogy a saját rutságát maga figurázza ki a legjobban. Mikor Kölesden először megválasztották, azzal vizsgáltta a küldöttséget:

— Maguk jól jártak, mert milyen szerencse, hogy én viselem a maguk képét s nem maguknak kell viselni az enyémet.

Szűrettek egyszer a szerkesztőségben, hogy fényképeztesse le már magát, különben nem kap vasúti jegyet. A harmadik felszólítás után végre kifakad komikus hanghordozással:

— Kedves bátyám, hiszen én le akartam magam vétetni, de valahányszor leültem a fotografáló masina elé, amikor rám irányozták azt a szegény gépet, mindig rosszul lett, nem tudott levenni.

Kerületének egyik községében állítólag azzal iparkodott magának megszerezni a választók szavazatát, hogy elmondotta, hogy atyja a szabadságharcban vészett el. El is hitték neki, de mennyire meg volt akadva Pichler, amikor atyja egy alkalommal kijelentette, hogy el akarja kísérni kerületébe.

— Nem lehet atyám, hiszen te már 48-ban elesztél a csatáron.

Azt is mesélték Pichlerről, hogy mikor Cegléden programbeszédet tartott, akkor a következő ékes módon magyarázta meg a választóinak, hogy mennyire nyuzza a magyart az osztrák:

— Elszedheti tőlünk kedves véreim, a német mindenünket. Elveheti a kabátunkat (itt Pichler levette a kabátját), a mellényünket (a mellény is a földre vándorolt), még a nyakkendőnket is (az is lekerült Pichler nyakáról), az ingünket is (aztán széjjelnyitja a kabátját az inget és nagyot csap az öklével a mellére), de ezt soha el nem veheti!

A melén őt volt a nemzetiszínű zászló Kossuth Lajos arcképevel.

— (Sima Ferenc haldoklik.) A néptanítóból hírhedt képviselő lett Sima Ferenc, aki pörei elől Amerikába menekült, az újvilágban a meggazdagodás helyett nagy nyomorúságba és betegségbe jutott, úgy hogy, mint Amerikából jelentik, alig élhet még néhány napig, mert az éhség és nyomor teljesen kimerítette. A hajdan hatalmas szentesi néptanítun-

az amerikai magyarság között is vezérszerepet akart viselni, nagyravágó tervei azonban, úgy látszik meg hiúsultak s Sima családottan vonult el a világtól. A napokban egy vadászeredei földműves az amerikai Clevelandban lakó rokonától levelet kapott, amely szerint Sima Ferenc a legnagyobb nyomorban halálos betegen tüdővészben fekszik és egykori szegény földije kegyelméből tengeti életét.

— (A rétsági postás gyilkosa.) Váci tudósítónk jelenti: Tegnap elfogtak egy csavargó embert Borsos-Berinkén, aki ellen alapos a gyanu, hogy része van a rétsági postás és utitársa meggyilkolásában. Zachár István az elfogott ember neve, mesterségére nézve kőműves. Hét évet töltött már rablógyilkosság miatt fegyházban. A rétsági uton nemcsak az idén és nyolc évvel ezelőtt, hanem tizenhét esztendeje is történt postarablás s akkor is Zachár került gyanuba, vizsgálati fogságban is ült. Akkor kiszabadult, de most az edesatyja is ellene vall. Zachár maga tagad s kielentette a rétsági vizsgálóbíróknak, hogy ha elevenen sűtik meg, akkor se tesz többé egy szó vallomást sem a dologban. Egy másik embert, akit szintén a rablógyilkosságban való részességgel gyanúsítanak, Muzslán fogták el. Ennek Andrejko Lajos a neve, de a börtönből megszökött. Nevezetes, hogy tegnap ugyanazon a helyen, ahol január 5-én a rablógyilkosság történt, megtámadták Gál Ágoston budapesti fuvarost és pénzből kifosztották. A fuvaros örült, hogy futva elmenekülhetett. A csendőrség ebben a dologban is kutat.

— (Öngyilkos katonatiszt.) Aradon nagy feltűnést keltett Sajkó István nyugalmazott honvédszázados öngyilkossága. Sajkó két levelet is hagyott hátra, de azokból öngyilkosságának okát kitudni nem lehet. Legvalószínűbb az a feltevés, hogy a századosnak buskomorság adta kezébe a gyilkos legyvert.

— (Véres verekedés egy lakodalmon.) Jászberényből írják: Fecske János jászberényi földbirtokosnak a városhoz alig egy kilométernyire eső tanyáján a béresgazda fia folyó hó 25-én tartotta lakodalját. A násznép s a meghívott vendégek kedélyesen mulattak egész az esteli órákig, amikor váratlanul és hivatalosan a szomszédos tanyák és a városból nagyszámu legénység érkezett. Az elajta hivatalos vendégeket «szürnyasok»-nak nevezik és egyáltalán nem látják szívesen, mert követelők s rendszerint ahol megjelennek, verekedést szítanak. Itt is ugy történt, táncolni akartak és bort kértek. Ebből előbb szóváltás, majd véres verekedés támadt, mely alkalommal számosan megsebesültek. Czürke és Czinyi földműveseket holtá verték és össze-szurkálták olyannyira, hogy az előbbi meghalt, az utóbbi súlyosan megsebesült s most a halállal vívódik. A több kisebb sérülteken kívül súlyosan megsebesítették Csizmadia József násznagyot is, azért, mert az egyik áldozat védelmére kelt. A vizsgálat a tettesek ellen folyamatban van.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

* Uj színházak. Uj színházak terveivel van tele a levegő. Mióta Herczeg Ferenc a Szerzők Színházának eszméjét megpendítette, nincs nap, hogy valami új dolgot ne tudnának arról a tárgyról. Tegnap és ma írói körökben szintén egy rendkívül érdekes hír terjedt el, melyet — miután valódiságát ellenőrizni ezideig még nem volt módunkban — csak egyszerűen lenyomatjuk. Azt beszélnek, hogy a Szerzők Színháza rövid idő alatt megvalósul, még pedig egy dugzagad uriaszony bőkezűsége folytán. Özvegy Bercesényi Béláné, született Krail Irma ugyanis állítólag egy millió koronát bocsátana rendelkezésre egy új színház alapítására, melynek Bercesényi-színház lenne a neve. Az új színház a Rákóczi-térre kerülne, szemben a vásárcsarnokkal. — Kering még egy másik hír is, mely szerint a csecsemőkorában elhunyt Világszínház vállalkozói oly ajánlatot szándékoznak tenni, hogy hajlandók az esetleg építendő színházukat évente nyolc hónapra átengedni a magyar szerzőknek, ha ennek fejében a többi négy hónap alatt ők mutathatnák ott be nemzetközi — énekes — produkcióikat. — Egyelőre minden kommentár nélkül jegyezzük fel ezeket a híreket, mint olyanokat, melyek most általános beszéd tárgyai.

* **Műsorváltás a Nemzeti Színházban.** A Nemzeti Színházban Beregi Oszkár rekedtsége következtében a *Nero anyja* előre hirdetett előadása helyett szombaton *A nők barátja* kerül színre. Tardos Viktor tragédiájának előadása a jövő hétre marad. Pénteken és vasárnap a színház szenzációs sikerű újdonságát, Barrie Egyenlőség című fantasztikus színművét adják elő.

* **Kisfaludy-Társaság.** A *Kisfaludy-Társaság*-nak tegnap délután *Beöthy Zsolt* elnöklésével tartott ülésén nagy közönség jelent meg. *Vargha Gyula* főtitkár jelentette, hogy a Társaság a *Petőfi-Társaság* közgyűlésén és a temesvári *Arany János-Társaság* alakuló ülésén képviselte magát. Utána *Ferenczi Zoltán* foglalt székelt *Petőfi jelszava* című esztétikai és irodalomtörténeti tanulmányával, mely érdekesen és megragadóan jellemzi költői jelszavának igazságát. Bevezetőül esztétikai és lélektani szempontból azt magyarázta, hogy Petőfi vótuma: a szabadság és a szerelem épp oly általánosan és mélyen ható, aminő Zrínyi jelszava: *Ne bántsd a magyart* vagy Széchényi: *Magyarország nem volt, de lesz.* Hogy ez a jelszó életének egész tartama, azt élete folyásából és költészetéből magyarázta. A szabadság és a szerelem kultusza azonban nemcsak a Petőfi egyéni jellemvonása, de jellemzi általán a magyar népet. Irodalmunkban, amióta csak magyar irodalomról beszélhetünk, a szabadságszeretet és a szenvedélyes szerelem mindig együtt, összefonódottan jelentkezett. Első nagy lírikusunknál, Balassi Bálintnál is a haza, a függetlenség szeretete együtt szólal meg az Annáért való epekedéssel. Petőfi, midőn a szabadságról és a szerelemről énekel, mindig hozzáteszi, hogy e két bálványáért kész a halálra s hogy szerelméért életét, hazájáért pedig szerelmét kész föláldozni. Es ugy történt, amint megjósolta. Hazájáért föláldozta szerelmét, amidőn ifjú hitvesét elhagyva, a csatamezőre ment s halálával pecsételte meg jelszavának igazságát. A közönség hosszan, zajosan megtapsolta *Ferenczi* előadását. *Beöthy* elnök igen meleg szavakkal adta át a felolvasónak a társaság oklevelét. *Pékár Gyula* történelmi novellát olvasott föl *Drághy Éva esküje* címen. A tárgysoron utolsónak *Zempléni Árpád* vendég Lafontaine-fordítása maradt. *Vargha Gyula* főtitkár olvasott föl négy allegorikus állatmesét a Zempléni Árpád fordításában. Zárt ülésen a tagajánlásokat mutatták be. A költői helyre két hely van üresedésben, *Sebők Zsigmondot*, *Werner Gyulát*, *Petelei Istvánt* és *Csenqery Jánost* ajánlották, az esztétikai helyre egyedül *Négyessy Lászlót*.

* **A Nemzeti Szalon új titkára.** A Nemzeti Szalon választmánya tegnap délután gróf *Andrássy Gyula* elnöklésével tartott ülésén *Déry Bélát*, a Nemzeti Szalon választmányi tagját titkárrá választotta.

TÖRVÉNYSZÉKI CSARNOK.

— A jászberényi választás után. Az általános választások alkalmával a jászberényi híres harminchatóság választáson történt, hogy a választási elnök, *Török Aladár* polgármester, aki gróf *Apponyi Albert* mindenáron meg akarta bukztatni, az Apponyipárt két kortesét: *Streitmann Károlyt* és *Detky Andrást*, továbbá *Lolya Antalt*, *Muhoray György* és *Sándor Oszkár* joghallgatókat letartóztatta. Állítólag azért, mert a rendet megzavarták. A letartóztatott emberek személyes szabadság megsértése miatt feljelentették *Török Aladárt*, akit a szolnoki törvényszék el is ítél száz korona pénzbüntetésre. A budapesti kir. ítélőtábla azonban megsemmisítette a törvényszék ítéletét s *Török Aladárt* felmentette a vád alól, mert — így szól az indoklás — a választási elnöknek a beérkezett jelentések alapján intézkedni kellett a rend helyreállítására érdekében és amennyiben szükségesnek látta a rendelkezéseket letartóztatni, azzal hatáskörét nem lépte túl. Ez ítélet ellen a főügyész felebbezett és e felebbezést ma a Kuria I. tanácsában tartott főtárgyaláson dr. *Baumgarten Izidor* koronaügyész helyettes fentartotta, kérvén a táblai ítélet megsemmisítésével *Törököt* bűnösnek kimondani s megfelelő büntetéssel sújtani. A kir. Kuria azonban *Zsigmondovits Zsimond* bíró előadásában elutasította a főügyész semmisségi panaszát s hozzájárult a tábla fennmaradó ítéletéhez.

— **Királysértési pör** — vádlott nélkül. A cs. és kir. budapesti katonai ténparancsnokság pár hónappal ezelőtt panaszt emelt a budapesti kir. ügyészségnél, hogy ismeretlen tettesek országszerte az összes kaszárnyákba egy verses nyomtatványt csempészenek be, amely «Nem engednek szabadságra az idén» címet viseli. A versek a «Zsindelyezik a kaszárnya tetejét» című népdal dallamára énekelhetők s igen tiszteletlen és sértő módon van bennök a király személye megemlítése. A nyomtatványon sem a szerzőnek, sem a nyomdásznak neve nincsen kitüntetve, hanem a vers végén ez olvasható: Irta egy három évet kiszolgált baka. A kir. ügyészség a sajtó előlétség tekintetében, miután az ismeretlen tetteseket felelősségre vonni nem lehet, a bünvádi perrendtartás értelmében azt az indítványt terjesztette a büntetőtörvényszék elé, hogy nyilvános főtárgyaláson mondassék ki a nyomtatványok elkobzása. Ma volt ez a főtárgyalás Agoraszó bíró elnöklése alatt. A tényállás ismertetése után dr. *Keserő Lajos* kir. ügyész kérte az elkobzás kimondását. A törvényszék rövid tanácskozás után helyt adott az ügyész kérelmének s a nyomtatvány elkobzását elrendelte.

— **Főtárgyalás az Áruház égése ügyében.** Ismeretes, hogy a Párisi Áruház tűzkatasztrófiája alkalmából a budapesti királyi ügyészség megindította az eljárást az áruház két tulajdonosa: a *Goldberger-estvérek* ellen, ugyszintén a ház tulajdonosa és a VII. kerület mérnöke ellen is. A budapesti büntetőtörvényszék a négy terheltet közveszélyes cselekmény okozása miatt vád alá helyezte és ügyükben a főtárgyalást február hó 9-ére tűzte ki. A tárgyaláson a védelmet dr. *Polónyi Géza* és dr. *Vázsonyi Vilmos* látja el. A tárgyalás előreláthatólag két napig fog tartani, mert a bíróság számos tanut idézett be. *Szcerbovszky* tűzoltó-főparancsnok, aki ellen az eljárást beszüntették, szintén tanuként fog szerepelni.

— **Veszolovszky igazgatási bűnpöre.** Tegnap volt Nyitra a tárgyalás utolsó napja s ez alkalommal *Fajnor* védő válaszolt az ügyész replikájára. Felűnést keltett, hogy a védő a FEMKE-t nevezte meg a bűnpör titkos kezdeményezőjét s azt állította hogy a pört nem annyira az állam, mint a FEMKE érdekében és megbízásából indították meg. Az elnök ezt az állítást erősen visszautasította. A védő végül a vádlott ártatlanságát bizonyította s hivatkozott családi tradícióira, melyek kizárják az igazságot. Ha a bíróság elítéli őt, örömmel lesz martirja szeretett tót nemzetének.

NYILTTÉR. *)

Dadogást és minden beszédhibát sikeresen gyógyít **SOLT LAJOS** tanfolyama. Budapest V., Báthory-utca 20. szám. Fölvétel 12—1-ig.

* E rovat alatt közöltékért nem vállal felelősséget a Szerk.

KÖZGAZDASÁG.

A gazdák kommerciális képzettsége. Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület irodalmi és tanügyi szakosztályának legutóbbi ülésén indítványt tettek, hogy a gazdák kereskedelmi és üzleti ismeretei fokozottabb mértékben fejlesztessenek. A kérdés beható megvitatására és javaslatlételre a szakosztály *Kodolányi Antal* elnöklésével bizottságot küldött ki, mely szerdán délután tartotta ülését és elhatározta, hogy mielőtt a földmivelésügyi miniszteriumnak javaslatot tenne, a kereskedelmi ismereteknek a gazdasági tanintézetekben behatóbb oktatására, a tavasszal Budapesten több napig tartó tanfolyamot rendez, amelynek tárgya: 1. Mezőgazdasági politika. 2. Termények értékesítésének intézményei s a kereskedelmi törvények ezekre vonatkozó határozatai. 3. Állatforgalom. 4. Jelzáloghitel, szövetkezetek, csekkforgalom, folyószámla. 5. Biztosítás és vasuti tarifa. 6. Árúismeret. Elhatározta egyúttal a bizottság, hogy a tanfolyam tartama alatt az előadások keretében tartozó intézményeknél helyszíni szemlét rendez.

A földmivelésügyi igazgatás egyszerűsítése. A földmivelésügyi miniszter elrendelte az ügykörét érintő törvények és rendeletek átvizsgálását abból a szempontból, hogy a gyakorlatban be nem vált, elavult vagy fölösleges intézkedések kiküszöböltesse s az alsóbb fokú hatóságok jogköre tágíttassék. Addig is, míg az egyes törvények revíziójának ideje elérkezik, a miniszter novelláris uton kíván a bajokon segíteni.

A miskolci Kereskedelmi és Iparkamara ülése. A miskolci Kereskedelmi és Iparkamara megtartotta évi első ülését *Radvány István* kir. tanácsos elnöklése alatt. Az ülés nagy tetszéssel fogadta az elnöknek a múlt évről szóló visszajelentését, mely mindekenél a kamara első negyedszázadáról — melyet az idén tölt be — emlékezett meg lendületesen s hű képet ad egy év közgazdasági viszonyairól és a kamara működéséről. Sötét a lefolyt év közgazdasági képe, a közismert politikai viszonyok teszik azzá s még vigasztalanabbá teszi — ugymond — a helyzetet az Ausztriával való viszonyunk rendezetlensége, de a várva-várt béke már nem késelhet soká, mely meghozza a gazdasági konszolidációt is. Majd számos ügyről tett elnök jelentést. A napirend során ellenezte az ülés az Aroktó által kért hafi, a Feled által kért ötödik országos vásár és a Hatvan által kért havi állatvásár engedélyezését. Pártolták a debreceni kamara javaslatát a mesterséges esszenciák készítésének megtiltása és a hitelszövetkezeti visszaélések meggátolása iránt. Az Országos Magyar Kereskedelmi Egyesülés megkeresésére belép a kamara a szervezetbe tagul. *Ráth Károly* siremlékére 200 koronát szavaztak. Végül a temesvári kamara megkeresése kapcsán a kamara kiemelendőnek tartotta, hogy a hazai cukoripar fejlését és védelmét a brüsszeli egyezmény alapján beszédhető 6 korona surlaxe-től reméli, mert a 3 és fél korona surlaxe elégtelennek bizonyult.

BUDAPESTI TŐZSDÉK.

Gabona-tőzsde.

Buza elkelt 6000 métermázsa gyengén tartott áron.

Készáruüzlet.

Buza:

Tiszavidéki: 200 mm. 80 k. 8.25 korona, 500 mm. 80 k. 8.17.5 korona, 100 mm. 79 k. 8.22.5 korona, 600 mm. 78.5 k. 8.20 korona.

Fejérmegyei: 400 mm. 77.8 k. és 150 mm. 77.5 k. 8.02.5 korona.

Pestmegyevidéki: 300 mm. 79.5 k. 8.12.5 korona, 400 mm. 79 k. 8.15 korona, 500 mm. 79 k. 8.05 korona, 150 mm. 79 k. 8.50 korona, 130 mm. 78 k. 8.15 korona, 100 mm. 78 k. 8.05 korona, 100 mm. 78 k. és 100 mm. 78.5 k. 8 korona.

Rozs: 300 mm. 6.37.5 korona, 100 mm. 6.35 korona, 650 mm. 6.32.5 korona, 500 mm. 6.42.5 korona.

Arpa: 100 mm. 5.75 korona.

Zab: 100 mm. 5.65 korona, 100 mm. 5.65 korona, 100 mm. 5.50 korona, 100 mm. 5.67.5 korona, 100 mm. 5.52.5 korona.

Tengeri: 200 mm. 5.25 korona, 100 mm. 5.25 korona, 200 mm. 5.20 korona.

Érték-tőzsde.

Az egész napon át igen kevés volt az üzlet. Dálben a helyi közlekedési papírok voltak szilárdabban tartva. A zárlat nyugodt.

Az előtőzsdén jegyeztek:

Osztrák hitel	674.25	674.25	674.50	—
Magyar hitel	769	770	770	—
Jelzálogbank részv.	518.50	518.50	—	—
Rimamurányi	482	482	482	—
Allamvasut	673	674.50	674.50	—
Városi villamos	329.50	329.50	329.50	—
Budapesti Közut	591	591	591	—

A déli tőzsdén zárultak:

Osztrák hitellrésvény	673.75	—	—	—
Magyar hitellrészv.	769.50	—	—	—
Jelzálogbank részv.	5.8.50	—	—	—
Rimamurányi	482	—	—	—
Allamvasut	673	—	—	—
Városi villamos	328	—	—	—
Budapesti Közut	591	—	—	—

Felelős szerkesztő: **MAGYAR GYULA.**
Laptulajdonos a «Magyarság» lapkiadóvállalat

Elismert kiváló jóminőségű
Honi ipar! Sajátkészítményű férfiruha-áruház Honi ipar!

férfiszabó LUKÁCS GYULA férfiszabó

Budapest, IV., Kossuth Lajos-utca 18. sz. alatt.

Dus választék fiu- és gyermekruhákban.

Nagy választék divatszövetmeleenyekben. Mértékszerinti megrendésekre csakis kiváló jóminőségű honi és angol szöveteket tartok raktáron. Mintákat kívánatra bérmentve küldök. 102

SZÍNHÁZAK.

Péntek, 1904 január hó 29 én.

M. kir. Operaház.

Zárva.

Nemzeti színház.

Egyenlőség.

Fantazia 4 felv. Irta: Barrie J. M. Kezdeté 7 órakor.

Népszínház.

Katinka grófnő.

Nagy operett 3 felvonásban, előjátékkal. Irta: Faragó Jenő. Kezdeté 7 órakor.

Vigszínház.

A mormola.

Bohózat 3 felvonásban. Irta: Mars és Xanrof. Kezdeté fél 8 órakor.

Király színház.

A fecskék.

Operett 3 felvonásban. Zenéjét szerző: Konti József. Kezdeté fél 8 órakor.

Uránia.

A modern asszony.

150 színesen vetített képpel és 15 mozgóképpel. Irta: Rath István. Kezdeté fél 8 órakor.

FOLIES CAPRICE

VI., Révay-utca 18. szám.

Igazgatóság: Leitner és Keleti.

Ma nagy ujdonsági estély!

1/2 10 órakor!

1/2 11 órakor!

Képzelt szerelem.

A „Hivatásos Szerelem” cz. bohózat folytatása. Életkép
 Irta: Szátr. rendező: Steinhardt G.

Végül

11 órakor!

A szerelem áldozatai.

Életkép Irta: Caprice, rendező: Rott Sándor.
 Új mázán jelenetek.

A remek téliertben reggel 5 óráig Munczy Lajos és fiai zenekara hangversenyez.

Schoffola Ernő A ruganyagyártás meghonosítója
 Budapest, VI., Andrássy-ut 2
 Legjobb minőségű gummitömlők kerti feckendezésre
 árjegyzék ingyen.

A Kalap Királynál

kaphatók kizárólag elsőrangú különlegességek 3-4 és
 5 koronaért. He'enkint ujdonságok!

Budapest, Kossuth Lajos-utca

(Klotild Palota).

Phonograph!!!

legszebb mulatság, tiszta,
 szép hanggal, érteimes elő-
 adással

Kellner és Steiner

Király-utca 58. szám.

Képviselek kerestetnek.
 (2005)

Brázay-féle sósborszesz.

Használati utasítás minden
 üveghez mellékelve van.
 Nagy üveg 2 korona. Kis
 üveg 1 korona. Kapható min-
 denütt.

Családi Regénytár

Egy kötet ára

1 korona.

Megrendelhető a
 Szent-István-Társulat
 könyvkiadóhivatalában
 Budapest,
 Szentkirályi-utca 28.sz.

Hirdetéseink alap-
 ján történt rende-
 léseknél szivesked-
 jék lapunkra
 hivatkozni.

Kedvezmény t. olvasóközönségünknek!

Budapesti Bazár

dus tartalma, magas színvonalu és a legolcsóbb magyar
 modern divatlap.

Előfizetési ára postai küldéssel vagy házhoz szál-
 litva negyedévenként

Egy korona 50 fillér,

a kik azonban kiadóhivatalunknál, VIII., Szentkirályi-
 utca 28. rendelik meg, azoknak jóval mérsékelt ár mellet,
 kedvezményképen

1 korona 30 fillérért

szállítatjuk.

A „Budapesti Bazár” bármely hónap elsőjétől megrendelhető.

A Budapesti Bazár minden számában
 kitűnő szépirodalmi rész, 40-50 ábrát
 tartalmazó divatrész, természetes nagyságu
 rajz- és kézimunkákat tartalmazó szabásív,
 díszes boríték van. A szabásminták magya-
 rázata világos és könnyen megérthető.

A Budapesti Bazár a társadalom minden osztályá-
 nak igényeit kielégíti. A divatot kereső urinőknek és
 a munkás szabónőnek egyaránt szüksége van ez

olcsó magyar divatlapra.

A Budapesti Bazár megjelenik havonként
 kétszer, minden hónap elején és közepén.

BÜTOROK

a legegyszerűbbtől a legfinomabb kivitelig legjutányosabban kaphatók úgy kész-
 pénzért, mint részletfizetésre **EHRENTREU** és **FUCHS** testvéreknel
 Budapest, VI., Teréz-körut 8. (Andrássy-ut közelében). Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

A „HARISNYAKIRÁLY”

budapesti üzlete kizárólag Teréz-körut 2. szám
 Elismert legjobb harisnyak.

Feltétlen szabott és olcsó árak. Feltétlen szabott és olcsó árak

Minden szó 3 fill.
Vastagabb betűből 5 fill.

APRÓ HIRDETÉSEK

A legkisebb hirdetés
ára: 30 fillér.

A Magyarországon minden előfizetőjének egy 10 szóból álló apróhirdetést havonként 10-szer ingyen közlünk.

Az apróhirdetésekre beérkezett kérdésközpontokra ingyen felvilágosítást adunk, ha a tudakozó a szükséges válaszlehetőséget bejelöli. Ha valaki körülményesebb értesítést kíván, a szükséges válaszlehetőséget feltűntetve még 40 fillérrel küldendő.

Méhészársáknak
Gyakorlati Méhészkönyvet egy koronáért küldök. — Kovács Sándor méhész, Baranya-Csuzan.

Egy
Égves és esinos fiatal ember, ki 4 polg. végzet, bármilyen állást elfogad. Cim a kiadóhivatalban. (12137)

Sürgösen
keresek faluhelyre egy jó bizonyítványokkal rendelkező újut hadod gymnasztika illam mellé nevelőnek, hogy üamat a magánvizsgára sikeresen előkészítse. Biztosítva jó fizetés és teljes ellátás. Jelenkezni lehet január 27-ig Dudinszky Ákos gör. kath. lelkésznél, Rosztoka-Pásztély, u. p. Nagy-Berezna. (Ung-m)

Törlesztéses készpénz-kölcsönt
földbirtokokra, valamint budapesti bérházak, hárszerek, telkek stb. továbbá környékbeli ingatlanok II. és III-ik tételére 4-7%-os kamattal; személyhitelt kezes és kezes nélkül minden hitelképes egyéneknek havi vagy negyedévi törlesztésre gyorsan és pontosan eszközöl a Központi Hitelforgalmi Intézet VII., Akácia-utca 10. Levélbeli felvilágosításra válaszbelégy küldendő.

Egy villa
szabad kézből eladó Rákosszent-Mihály, Lajos-u. 396.

Orvos
(keresztény) keresetkötővel Pozsonyhoz. Bővebb: Gyógyszertár, Pozsony-Püspöki.

Kis gyermek-
padocskaszalkával olcsón eladó. Cim a kiadóhivatalban. (12152)

Pénzkölcsönt!
Kis- és nagybirtokoknak, kiknek birtokait nagy kamatu adóság terheli és ezt olcsó kamatos pénzzel akarja kifizetni, avagy ha új kölcsönt akar felvenni, oly pénzt, melyre csak 4% kamattal a törlesztve lesz s adós bármikor felmondhat, a pénzintézet azonban nem mondhat fel, teljes bizalommal forduljon **Grünsfeld S.-hez** Budapest, Király-u. 23. sz.

1 forint
heti részletre elegáns férfiruhák mérték szerint olcsó áron kaphatók. Weisz Jakab József-körút 31/a.

Használt férfiruhákat
fehérnemű stb. veszek legmagasabb áron. Singer, Lujza-utca 15. 902

Függönyök
felrakását, díványokat, foteleket, matracokat, ablakpárnákat olcsón elkészítke háznál. Unsavszky Nándor, Práter-utca 66.

Domonkos Lajos
uri és női cipész mester
Budapest, Teréz-körút 32.
Ajánlja dusan berendezett raktárát saját készítményű uri-, női- és gyermek-cipőkölő a legolcsóbb áron. — Mértékszerűen megrendelések jutányos áron és pontosan eszközöltetnek.

Jelszó: pártoljuk a hazai ipart!
Orlik András
cipész-mester
Budapest, VII., Csömöri-ut 22.

Ajánlja dusan felszerelt saját műhelyében készült uri-, női- és gyermekcipőkölő raktárát. Férfi-cipők 3, 3-50, 4, 4-50 és 5 frt. Női cipők 3, 3-50, 4, 4-50 és 5 frt. Gyermek-cipők 1 frt 20 kr.-tól feljebb. Mértékszerűen megrendelések a legújabb divat szerint a legolcsóbb áron számítatnak. Javítások gyorsan s fontosan eszközöltetnek.

Gyermek és női ruha
készítését olcsón elvállalom Logódy-u 104. ajtó 5. Buda.

Legolcsóbb bevásárlási forrás.
SZELLO R.
saját készítményű uri-, női- és gyermek cipő-raktára Budapest, Csömöri-ut 12. sz. (Keleti pályaudvarral szemben.) Mértékszerűen megrendelések pontosan készíttetnek. Vidéki megrendelések gyorsan eszközöltetnek. Javítások elfogadhatók.

DRESZMANN KAROLY
BUDAPEST
borotva homorú-készítőlde villanyerővel — Különlétes-ségi üzlet horbély- és fodrászati-cikkben. — Nagy raktár angol és svéd borotvákban. — Irada és forgalmi helyiség: VII. Rottenbiller-utca 6/a. (Munkás-u. sarok).

Butort
és kárpitos munkákat részletezőre is ad Löwy Lipót, VI., Lázár-utca 18.

Ingyenesen
közvetítke mindent a világon! válaszbelégyet kérek. Telegdi Marosudáson.

Alapos oktatást
a francia-, angol-, olasz-magyar- és német-nyelvben (nyelvtan, társalgás, evelzés, stb.) ad egy urad, ki az illető országokban tartózkodott. Kifin. referenciák, VII., Erzsébet-körút 58. sz., II. emelet 13. ajtó.

Dijtalanul
meglátogatok kezesnéknél kölcsönüggekben önálló, hitelképes egyéneket diskret gyorsabb lebonyolítás céljából. Ajánlatok — állás, joglakozás megjelölésével — Alvinczy Sz. Képtér-utca 11. küldendők. Válaszbelégy.

Bloch S.
okl. tan- és gyakorló-könyvelő. Erzsébet-körút 58. képez felőtteket a magas m. kir. miniszterium engedélye alapján az egyszerű és kétfős könyvvitelben, kereskedelmi levelezés, szép és helyesírásban, valamint a magyar és német nyelvben. Hölgyeknek külön oktatás. Vidékiek levelbelleg sajtálthatják el a könyvvitel.

LEGSZEBB.....LEGJOBB.....LEGLÖCSŐBB.
PAP PAP PAP
LAN LAN LAN

ÖSSZEHAJTHATÓ VASÁGY FACÉLSORONY
3KIVEHETŐ MATRAGGAL 10Ft. ÁGYBETÉT 5Ft.
GICHNER JÁNOS
paplan, matrac és kárpitosáru gyáros, szőnye - függöny, vasbutor stb. nagy raktára. 150
Budapest, VII. ker., Erzsébet-körút 20. sz.
Árjegyzéket kívánatra ingyen és bérmentve küldök. Vidéki megrendelések pontosan eszközöltetnek, nem tetsző áruk kicseréltetnek, vagy a pénz visszaadatik.

Budapest legnagyobb szörme bevásárlási forrása. Oriási raktár divatos Szuknsz Sztóla gallerokban. Viszont-eladónak ritka alkalom.
TSUK MIKSÁNAL, ANDRÁSSY-UT 31. sz. KIRÁLY-UTCA 38. sz.

Elegáns női ruhákat
készítke saját műtermemben mérték után 15 és 18 frt-ért. A 18 frtos ruhák 2 frt 50 kros divatszövegből készültnek. — Elegáns Cibelin-Costum, reformálj és Paletó, a téli divat díze 15 és 18 frt. — Elegáns angol és francia Szalontóletek 18-20 frt és teljebb.
Téli kabátok és Paletok, finom fekete posztóbból elegáns kivitelben 7, 8, 10, 15 frt. — P. nyolcak flanel vagy barchetból 3 frt 50 kr., 4 frt 50 kr. — Ingblou-ok flanel vagy barchetból 90 kr., 1 frt 80 kr., 1 frt 40 kr. — Divat indulzok atlasz flanelből 1 frt 90 kr., 2 frt 20. — Finom kocka és sávos szövegből 1.60-1.90-frt., 2 frt 20 kr., 2 frt 90 kr., 3 frt 80 kr. Vidéki megrendelések lelküismeretesen eszközöltetnek. Mérték megadás felőbőség, alsóbőség, ujjá hossza vagy egy jól álló derékés aljhosza beküldendő.
BRUCK ZSIGMOND
CSENGERY-UTCA 35 Andrassy-ut 61. sarok.

Az egyedül létező valódi angol
SZÉPÍTŐSZER
a Balassa-féle valódi angol
UGORKA TEJ,
mely szonnal eltárolt minden szepít, májfoltot, pattanást, burtákat (mitesszer) stb. és az arcnak triss üdeséget, fiataloságot kölcsönöz.
Egy üveg ára 2 K. ehhez Ugorka-szappan 1 K, poude 2 K.
Főszékhely: Balassa Kornél gyogy- BUDAPEST, desz hely: szerára Erzsébetfalva.
Kapható minden gyógyszerárban. Főraktár Budapesten: Török József gyógyszerárban, Király-u. 12. és Andrássy-ut 32.

I. Angol férfi- és gyermekruha-áruház.
Olcsó, szolid árak!
Pontos kiszolgálás!
Saját készítményű férfi- és gyermekruha áruháza.
Magyar gyártmány!
ASZÓDI S. * és TÁRSA
férfiszabó-mester.
VIII., Kerepesi-ut 41. (Adria-szálló épület.)
Nagy választék angol és francia divatkeimekben.
Mérték szerinti megrendeléseket az általánosan elismert 14 frt árkban a legújabb divatkeimekből készíttetnek. Vidéki megrendelések pontosan eszközöltetnek. 129

Bámulatos egy «Columbia» grafolon hangtisztasága és tiszta hangkiejtése, erőssége! «Columbia» lemezek utólréhetetlenek!! Párisi világlkiállítás «Grand Prix»-el kitüntetve. — Kis lemez K 2.50, nagy lemez K 5.—. «Columbia» (Hartguss) hengerek K 1.75.
Telefon 62-88. Telefon 62-88.
Wiegand és Társa
BUDAPEST,
VIII., Aggteleky-utca 17. sz.

Figyelem! Cégünk új kedvezményt nyújt akként, hogy minden vevőnek, ki 12 forintot meghaladó rendeléményt tesz, a saját arcképe vagy bármely tetszés szerinti kis fénykép után egy életnagyságu fényképet teljesen ingyen készíttünk.
készíttünk 60 cm. magasságban, csupán a dízes keretért (passe-partout), amelyben az életnagyságu fénykép foglaltatik, az önköltségtől, 1 frt 50 krt számítunk.
Az ipar 12 forint 1 darab összeosukható vasúgy acél-sorony-betéttel, 3-rétű matracocai és terítővel.
csodája! 12 forint 50 krajcár egy darab selyempaplan fodrorral és zsebbel, minden szinben, 125 cm. széles, 180 cm. hosszú.
Megrendelhető csakis **GICHNER ÜESTVÉREK** BUDAPEST, Múzeum-körút 27.
Pa-lan- és matracgyár, szőnyeg- és vasbutorraktár.
Árjegyzéket bérmentve és ingyen küldünk.

A MAGYAR FÖLD.
Két kötet. Írta Sziklay János. Két kötet.
Szép félvászonkötésben, szilnes borítékban 1 kor. 20 fill.
Magyarország földrajzanak ezen népus ismertetését nem ajánlhatjuk olégy egy nép- és olvasóköröknek, valamint hazánk földrajzi leírása iránt érdekű olvasóink figyelmébe. Érdekes és tanulságos tartalma egyaránt ajánlatosvá teszi kezdő és haladóknak.
Megrendelendő a Szent István-Társulat könyvkiadóhivatalában (Budapest, VIII. S. entkirályi-utca 28.)

Budapestre utazók beccses figyelmébe: **FOGAK 2 forinttól** és teljes fogsorokat rágásra heilleszt 24 óra alatt jótállással, a gyökér eltávolítása nélkül. Eitört és nem jól illő togsorok javítása 2 óra alatt 1 frttől. Amerikai fogműterem tulajdonosa **Kovács I. Károly-körút 9.** (Gróf Hadik-palota) II. emelet. 8 Talalható: reggel 9-től délután 6-ig. — Vasár- és ünnepnapokon is.